

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1265
van **KATRIEN SCHRYVERS**
datum: 27 juli 2021

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Werkstraffen - Stand van zaken (2)

Sinds de zesde staatshervorming is Vlaanderen bevoegd voor de uitvoering van straffen en maatregelen die in de gemeenschap worden uitgevoerd. Het gaat om een veelheid aan straffen en maatregelen, waarbij heel veel actoren betrokken zijn.

De werkstraf is een autonome straf, die in 2002 werd ingevoerd en veelvuldig wordt opgelegd. Het is, net als het autonome elektronisch toezicht en de autonome probatie, een gemeenschapsgerichte straf, vermits een betrokken veroordeelde niet uit de maatschappij wordt weggenomen en het juist de bedoeling is om het gemeenschapsgevoel weer aan te wakkeren en zo te werken aan de re-integratie. Ook herstel van de schade staat daarbij meer centraal. De werkstraf blijft tot op de dag van vandaag een relevante straf die bovendien in de meerderheid van de gevallen tot een goed einde wordt gebracht.

In haar antwoord op mijn schriftelijke vragen nr. 367 van 11 december 2020 en nr. 545 van 26 januari 2021 gaf de minister cijfers over het aantal werkgestrafte voor de periode 2014-2020. In antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 502 van 18 januari 2021 geeft de minister cijfers over het aantal uitgesproken werkstraffen en het slaagpercentage ervan voor 2020.

1. Hoeveel dossiers die betrekking hadden op een werkstraf ontvingen de justitiehuizen in de eerste helft van 2021? Graag een opdeling per leeftijdscategorie en de reden van de straf. Graag telkens ook een opdeling per provincie en per justitiehuis.
2. Welke evolutie is al merkbaar tegenover 2020? Hoe is die te verklaren? Is er voldoende capaciteit om het aantal uitgesproken werkstraffen te laten uitvoeren, zowel voor wat betreft de opvolging door de justitiehuizen als plaatsen om de werkstraffen uit te voeren?
3. Hoeveel uitgesproken werkstraffen werden in de eerste helft van 2021 uitgevoerd, deels uitgevoerd of niet uitgevoerd?
4. Wat was tijdens de eerste jaarhelft van 2021 het slaagpercentage van de uitgevoerde werkstraffen?

ANTWOORD

op vraag nr. 1265 van 27 juli 2021

van **KATRIEN SCHRYVERS**

1. De tabel hieronder geeft een overzicht van de nieuwe autonome werkstraffen die de justitiehuisen ontvangen hebben in de periode 01/01/2021 – 30/06/2021 met een opdeling volgens provincie, justitiehuis en leeftijdscategorie¹:

	16 - 17	18 - 24	25- 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	≥ 65	Eindtotaal
Antwerpen	20	441	268	157	81	33	4	1004
Justitiehuis Antwerpen	4	292	166	91	40	21	3	617
Justitiehuis Mechelen	4	66	37	25	17	5	1	155
Justitiehuis Turnhout	12	83	65	41	24	7		232
Brussel-Leuven	9	391	267	161	62	22	3	915
Justitiehuis Brussel	7	258	196	111	45	16	2	635
Justitiehuis Leuven	2	133	71	50	17	6	1	280
Limburg	52	131	97	57	21	4		362
Justitiehuis Hasselt	17	69	52	40	14	3		195
Justitiehuis Tongeren	35	62	45	17	7	1		167
Oost-Vlaanderen	9	240	192	118	66	17	3	645
Justitiehuis Dendermonde	2	94	88	55	33	7		279
Justitiehuis Gent	7	107	71	44	28	8	2	267
Justitiehuis Oudenaarde		39	33	19	5	2	1	99
West-Vlaanderen	10	165	125	78	39	12	2	431
Justitiehuis Brugge	4	75	56	41	17	5	2	200
Justitiehuis Ieper	2	12	12	4	2			32
Justitiehuis Kortrijk	3	72	40	29	14	4		162
Justitiehuis Veurne	1	6	17	4	6	3		37
Eindtotaal	100	1368	949	571	269	88	12	3357

Wat betreft de aard van de feiten, is het van belang om op te merken dat een dossier meer dan één feit kan bevatten. Een veroordeling tot een autonome werkstraf kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van een eigendomsdelict én een drugsdelict.

Het is bij wet bepaald voor welke feiten een werkstraf kan opgelegd worden. De nieuwe autonome werkstraffen die de justitiehuisen ontvangen hebben in de periode 01/01/2021 – 30/06/2021, hebben in ruim 40% van de gevallen betrekking op verkeersovertredingen. Verder zien we vooral feiten van openbare orde (17%), eigendomsdelicten (16%), delicten tegen personen en drugsdelicten (beide ongeveer 14%).

Behalve het duidelijke overwicht van de verkeersovertredingen, is de meest opvallende vaststelling het vrij hoge aantal dossiers in de categorie 'openbare orde'. Dat heeft onder andere te maken met een nieuw delict dat vorig jaar gecreëerd werd: 'Corona/COVID 19 (inbreuken zoals vermeld in de ministeriële besluiten)'. In SIPAR wordt dit geregistreerd in de categorie 'openbare orde'. Veel plegers van dit nieuwe delict werden en worden veroordeeld tot het uitvoeren van een werkstraf.

¹ Minderjarigen die verkeersdelicten plegen vallen niet onder het jeugddelinquentierecht, maar dienen net als volwassenen voor de politierechter te verschijnen.

Een gedetailleerd overzicht van de nieuwe autonome werkstraffen in de eerste helft van 2021 ziet er als volgt uit:

	Onbekend	Ander misdrijf	Delict in familiale context	Delict tegen personen	Drugsdelict	Eigendomsdelict	Openbare orde	Terrorisme	Verkeersovertrading	Zedendelict	Eindtotaal
Antwerpen		1	3	114	186	149	156		474	1	1004
Justitiehuis Antwerpen		1	3	67	129	91	113		267		617
Justitiehuis Mechelen				28	19	17	21		84		155
Justitiehuis Turnhout				19	38	41	22		123	1	232
Brussel-Leuven	1	14	1	90	53	113	161	2	522	3	915
Justitiehuis Brussel	1	13		62	31	82	72	2	393	3	635
Justitiehuis Leuven		1	1	28	22	31	89		129		280
Limburg		2		69	42	45	70		177	1	362
Justitiehuis Hasselt				51	21	22	43		83		195
Justitiehuis Tongeren		2		18	21	23	27		94	1	167
Oost-Vlaanderen	1	65	3	111	101	149	113		181	2	645
Justitiehuis Dendermonde	1	19	2	35	54	47	53		93		279
Justitiehuis Gent		22	1	49	34	86	60		55	1	267
Justitiehuis Oudenaarde		24		27	13	16			33	1	99
West-Vlaanderen		27	2	100	78	79	60		115	2	431
Justitiehuis Brugge		19	2	56	41	39	9		48	2	200
Justitiehuis Ieper				7	2	4	18		4		32
Justitiehuis Kortrijk		5		34	29	32	24		51		162
Justitiehuis Veurne		3		3	6	4	9		12		37
Eindtotaal	2	109	9	484	460	535	560	2	1469	9	3357

- In 2020 hebben de Vlaamse justitieuhuizen 3.850 nieuwe autonome werkstraffen ontvangen. Tijdens de eerste 6 maanden van 2021 waren dat er al 3.357.

Eén van de mogelijke verklaringen voor deze significante stijging is de impact van de genomen maatregelen in het kader van COVID-19 op de organisatie van de rechtbanken. De zittingen werden door deze maatregelen gedurende een tijd uitgesteld of minder frequent georganiseerd, waardoor er logischerwijze ook een vertraging werd opgelopen inzake de overdracht van de dossiers naar de justitieuhuizen. Deze achterstand lijkt zich te uiten in een verhoogde toestroom van nieuwe mandaten in 2021.

Een bijkomende verklaring kan zijn dat er ook effectief meer werkstraffen worden uitgesproken in vergelijking met voorgaande jaren.

De Vlaamse justitieuhuizen kunnen voor de uitvoering van werkstraffen een beroep doen op een uitgebreid aanbod aan vrijwillige en gesubsidieerde prestatieplaatsen. Gezien de verdere versoepeling van de maatregelen, wordt dit aanbod geleidelijk aan terug volledig benut. De evolutie van deze versoepelingen blijft echter bepalend voor de draagwijdte van ons aanbod.

Ik heb daarom de voorbije periode ook verschillende initiatieven genomen om het reeds bestaande vrijwillige en gesubsidieerde aanbod uit te breiden, alsook ingezet op een personeelsuitbreiding.

- Tijdens de eerste helft van 2021 werden 2079 dossiers autonome werkstraf afgesloten. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de afsluitingsredenen.

	AWS deels uitgevoerd	AWS niet uitgevoerd	AWS uitgevoerd	Genadebesluit	Opdracht niet uitvoerbaar	Overlijden	Onbekend	Eindtotaal
Antwerpen	45	121	521		5	2	12	706
Justitiehuis Antwerpen	31	84	322		2	1	12	452
Justitiehuis Mechelen	9	16	87		1			113
Justitiehuis Turnhout	5	21	112		2	1		141
Brussel-Leuven	20	73	308		2		4	407
Justitiehuis Brussel	10	52	216		2		3	283
Justitiehuis Leuven	10	21	92				1	124
Limburg	11	25	139	1	1		5	182
Justitiehuis Hasselt	3	8	64				3	78
Justitiehuis Tongeren	8	17	75	1	1		2	104
Oost-Vlaanderen	54	60	294		2		20	430
Justitiehuis Dendermonde	28	28	120				20	196
Justitiehuis Gent	17	23	122		2			164
Justitiehuis Oudenaarde	9	9	52					70
West-Vlaanderen	26	53	249		3	3	20	354
Justitiehuis Brugge	12	26	112		1	1	11	163
Justitiehuis Ieper	1	1	21			1	3	27
Justitiehuis Kortrijk	12	20	98		1	1		132
Justitiehuis Veurne	1	6	18		1		6	32
Eindtotaal	156	332	1511	1	13	5	61	2079

In 73% van de afgesloten dossiers was de werkstraf volledig uitgevoerd, terwijl dat in 23% van de gevallen niet of gedeeltelijk het geval was. Bij 4% van de dossiers was de reden van beëindiging onbekend of werd het dossier om een andere reden afgesloten.